

SALGÓTARJÁN MEGYEI JOGÚ VÁROS
P O L G Á R M E S T E R É T Ő L

3100 Salgótarján, Múzeum tér 1.

☎ 32/312-250; Fax: 32/310-838; E-mail: polgarmester@salgotarjan.hu

---

Szám: 6.068-11/2009.

Tájékoztató

az Állami Számvevőszék Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzat
tulajdonában lévő zöldterületek fejlesztésének és fenntartásának
ellenőrzéséről készült jelentésének megállapításairól

Tisztelt Közgyűlés!

Az Állami Számvevőszék (továbbiakban: ÁSZ) 2009. márciusában ellenőrzést végzett önkormányzatunknál a zöldterületek vonatkozásában a 2005. január – 2008. december közötti időszakra kiterjedően. Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy az önkormányzat zöldterületekkel való gazdálkodása, a feladatellátásra fordított pénzeszközök felhasználása eredményesen szolgálta-e az emberi életminőség javítását, a klímaváltozás negatív hatásainak mérséklését. Ennek keretében értékelte, hogy

- a központi jogi szabályozások és az intézkedések eredményesen szolgálták, segítették-e a helyi zöldterület-gazdálkodásnak, mint közszolgáltatási feladatnak a meghatározását, helyi szabályozását és megvalósítását,
- az önkormányzat a közszolgáltatási feladatai meghatározásában, szabályozásában és azok végrehajtásában eredményesen érvényesítették-e a környezetvédelmi szempontokat,
- az önkormányzatnál a zöldterületek létesítésére, fenntartására és üzemeltetésére fordított pénzeszközök felhasználása hatékonyan biztosította-e a kitűzött célok megvalósítását, valamint a játszótéri eszközök EU követelményeknek való megfelelését.

Az ÁSZ megállapításai, következtetései és az általa tett javaslatok az alábbiakban foglalhatók össze.

Az önkormányzat a közszolgáltatási feladatainak meghatározásában eredményesen érvényesítette a környezetvédelmi szempontokat. A zöldterület gazdálkodással összefüggő környezetvédelmi feladatokat a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a köztemető fenntartása, a településtudás biztosítása, valamint az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése keretében meghatározták. A 2006. évben elfogadott gazdasági program részprogramjai között nevesítették a zöldterülettel kapcsolatos önkormányzati, lakossági és civil szféra feladatait, azok megvalósításához szükséges eszközöket.

Az önkormányzat szabályozásaiban érvényesítette a központi jogszabályok zöldterületekkel kapcsolatos rendelkezéseit. Az önkormányzat környezetvédelmi programját elkészítette, azonban a programban nem határozták meg a zöldfelületi rendszer összetevőit, elemeit. Az önkormányzat a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995.évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvtv.) előírásainak megfelelően két évente felülvizsgálta a környezetvédelmi

programját, melynek során érvényesítették az időközben aktuálissá vált feladatokat, így beépítették a parlafű visszaszorítására, irtására irányuló központi előírások helyi szabályozását. Az önkormányzat zöldterületekről szóló rendelete 2007. május 1-jéig volt hatályban. Ebben szabályozták a zöldterület létesítését, fenntartását, használatát, valamint a fák védelmét. A rendeletet az egyes önkormányzati tulajdonban lévő közterületek, illetve közhasználatra megnyitott ingatlanok fenntartásáról és használatáról szóló 14/2007. (IV.24.) rendelet megalkotásával egyidejűleg hatályon kívül helyezték. Az említett rendelet részletesebben tartalmazza az önkormányzati feladatokat, illetve kitér a zöldterületekkel kapcsolatos feladatokra is. Az önkormányzat a környezetvédelmi feladatokról a lakosságot közmeghallgatáson, lakossági fórumokon, az önkormányzat időszakonkénti kiadványaiban, illetve honlapján rendszeresen tájékoztatta, mely a feladatellátás hatékonyságát elősegítette. Az önkormányzat helyi építésügyi szabályozásaiban – egy kivétellel – beépítették a központi szabályozások rendelkezéseit, ajánlásait. Az építési övezetekre vonatkozó Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének többször módosított 15/1998. (VI. 15.) számú rendelete a Helyi Építési Szabályzat megállapításáról (továbbiakban: HÉSZ) az OTÉK előírásai ellenére nem határozta meg a legkisebb zöldfelület %-át.

A környezetvédelmi szempontok érvényesítését a végrehajtás során az önkormányzat a VGÜ Kft.-vel kötött megbízással érvényesítette. A VGÜ Kft. az önkormányzat környezetvédelmi és zöldterület fenntartási, üzemeltetési feladatait a Közgyűlés által jóváhagyott éves üzleti terveiben, valamint az önkormányzattal kötött megbízási szerződése alapján teljesítette.

Az önkormányzat, az önkormányzat vagyonáról és vagyongazdálkodás rendjéről szóló 17/1996. (IV.29.) Ör.sz. rendeletében meghatározta a zöldterületi vagyónára vonatkozó előírásokat, biztosították a tulajdonban lévő vagyon nyilvántartását a Salgó Vagyon Kft. a főkönyvi és az analitikus nyilvántartások egyeztetését – értékben – biztosította. A Salgó Vagyon Kft. kataszteri nyilvántartása nem felelt meg a kormányrendeletben foglalt előírásoknak, mivel a zöldterületekre vonatkozóan a mennyiségi adatokat nem, vagy nem helyesen tüntették fel. A kataszteri nyilvántartás vezetésénél a kormányrendeletben előírtak ellenére nem biztosították a zöldterületek területi nagyság szerinti besorolását. Emiatt az önkormányzat tulajdonában álló zöldterületek nagyságáról, besorolásáról naprakész információ nem állt rendelkezésre. A számviteli és kataszteri nyilvántartások egyeztetéséről írásos dokumentációt nem készítettek.

Az önkormányzat környezetvédelmi programjának végrehajtását, a kitűzött célok megvalósulását jelezte, hogy a 2008. év végére a belterületi gondozott zöldterület 4,8%-kal növekedett a 2004. évhez viszonyítva. A 2008. évtől a közhasználatra szolgáló ingatlanokon belül megbontották a zöldterületek nagyságát, így a fenntartási feladatok és azok ráfordításainak alakulása áttekinthetőbbé vált. Az önkormányzat a zöldfelületek fenntartásába a köztisztasági rendeletében meghatározottak alapján bevonta az ingatlantulajdonos lakosokat, mely eredményes volt. A zöldterület fenntartási feladatok elvégzéséhez – a Foglalkoztatási Kht. közreműködésével – rendszeresen igénybe vették a közcélú, közhasznú és közmunka foglalkoztatás lehetőségét, mellyel az önkormányzat e célra biztosított forrásait bővítették. A zöldterület fenntartására biztosított foglalkoztatás nem önkormányzati tulajdonú területekre is kiterjedt (MÁV), mely a város összképét javította. A zöldterületek védelmét az önkormányzat a zöldterületekről, a közterületekről, illetve a köztisztaságról megalkotott rendeleteiben szabályozta. Az előírások megsértése estén szabálysértési bírság kiszabására került sor. Az önkormányzat által működtetett közterület felügyelet tevékenységének eredményességét mutatta, hogy a felszólítások és szabálysértések száma harmadára, illetve felére csökkent a 2007-2008. években a 2004-2005. évekhez viszonyítva.

Az önkormányzatnál a zöldterületek létesítésére, fenntartására és üzemeltetésére fordított pénzeszközök biztosították a kitűzött célok megvalósítását. A zöldterületek fejlesztésére tervezett kiadásokat rendszeresen kiegészítették pályázati pénzeszközökből. Két fejlesztési feladat – December 8. tér felújítása és a városközponti rekonstrukció – érintette a zöldterület értékének a növekedését. Hiányosság volt az aktiválás során a zöldterületek nem megfelelő vagyonkataszteri nyilvántartásba vétele. Az önkormányzat zöldterületek fenntartási és üzemelési feladatainak ellátása nem volt hatékony, mivel az éves infláció mértékével korrigált, egységnyi erőforrásból gondozott terület mennyisége csökkent a vizsgált hat kategóriából öt esetben.

Az önkormányzat a tulajdonában lévő játszóterek állapotát a 2005. évben felülvizsgálta és döntött az EU szabványnak nem megfelelő játszóterek szabványossá alakításáról, illetve megszüntetéséről a 2008. év végéig. A játszótéri eszközökre vonatkozó éves ellenőrzési kötelezettségének eleget tett, melyeket az ellenőrzést végzők megfelelően dokumentáltak. A játszótéri felújításokhoz elnyert pályázatokat a támogatási célnak megfelelően használták fel. Eredményképpen az EU szabványoknak megfelelő játszóterek száma a 2005. évi egy darabról a 2008. évre hat darabra nőtt.

Az önkormányzatnál a zöldterületekkel való gazdálkodás szabályozottsága, és az üzemeltetés tevékenysége hozzájárult az emberi életminőség környezeti feltételeinek javításához, a klímaváltozások negatív hatásainak mérsékléséhez. A zöldterület-gazdálkodás feladatainak ellátásához az önkormányzat sikeres pályázatok útján pénzügyi támogatásokban részesült, melyeket a lakosság érdekeinek figyelembevételével, az önkormányzati zöldterületi célok megvalósítására használt fel. A zöldterületek fejlesztésére fordított pénzeszközök felhasználása az önkormányzatnál azonban nem volt eredményes, mert a 2008. év végére az egy városi lakosra jutó közhasznú zöldterületek nagysága 25 m² volt, mely elmaradt az Nemzeti Környezetvédelmi Program II.-ben meghatározott 45 m² egy főre jutó értéktől. Eredményes volt ugyanakkor az önkormányzat zöldterület-gazdálkodása, mert a zöldterületeken belül nőtt 17,0%-kal a gondozott területek aránya, és a belterületi zöldterület aránya az összes belterülethez viszonyítva nem csökkent, illetve 6,9%-ról 7,0%-ra emelkedett.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett javasolják:

a polgármesternek

a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében:

1. biztosítsa, hogy az OTÉK 25. §-ában foglaltaknak megfelelően a HÉSZ-ben szabályozzák a legkisebb zöldfelület %-át;

Ezzel szemben az alábbi különvélemény fogalmazódott meg az önkormányzat részéről, melyet az ÁSZ részben megalapozottnak talált, azonban az egységes eljárás érdekében a javaslatát továbbra is fenntartja:

A HÉSZ-ben egyértelműen le van írva minden egyes beépítésre szánt övezetben – 7. § (3), 9. § (2), 11. § (3), 13. § (3), 16. § (4), 17. § (7), 19. § (6), 20. § (4), 22. § (4), 23. § (5) -, hogy „A legkisebb zöldfelület területe az OTÉK 25. § előírása szerint számítandó.” Az OTÉK rendelkezéseit, mint a HÉSZ-nél magasabb rendű jogszabályt be kell tartani. Az OTÉK módosítása a helyi rendeletektől független, ezért az abban

foglalt például a hivatkozott 25. § szerinti pontos %-ok idézése nem célszerű, mivel minden egyes OTÉK változtatás során a helyi rendeletben is módosítani kellene. Ennek ellenére van két övezet – 24/D. § (5), 24/F. § (3) -, ahol speciálisan be lett írva a HÉSZ-be a zöldfelület minimális területe, amely pontosítás egészen addig nem jelent jogszabályi ütközést, amíg az OTÉK által előírt minimum alacsonyabb a HÉSZ-ben rögzítetté. Továbbá a HÉSZ külön szakaszban rendelkezik a zöldfelület számításáról, burkolattípusok esetére a 42/A. § Zöldfelületek kialakításának követelményei szakaszban.

Az ÁSZ jelentést figyelembe véve a város főépítésze a 2009. júniusi közgyűlésen a HÉSZ egy részének ez irányú módosítását kezdeményezte, melyet a közgyűlés elfogadott.

a munka színvonalának javítása érdekében

2. gondoskodjon arról, hogy az önkormányzat SZMSZ esedékes módosításakor az épített és természeti környezet védelme feladaton belül nevesítsék a zöldfelület-gazdálkodás, mint kötelezően ellátandó feladatot;

*Ezzel szemben az alábbi különvélemény fogalmazódott meg az önkormányzat részéről, melyet az **ÁSZ elfogadott, így a munka színvonalának javítása érdekében tett célszerűségi javaslatot figyelmen kívül kell hagyni:***

A jelenleg hatályos az Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 7/2007. (III.27.) rendelet 5. § (2) bekezdése rendelkezik az önkormányzat kötelező feladat ellátásáról, annak h) pontja pedig azon feladat ellátásáról, amelyet jogszabály az önkormányzat kötelező feladataként határoz meg.

A Kvtv. nem mondja ki, hogy kötelező feladatellátás a zöldfelület-gazdálkodás, csak azt írja elő, hogy a környezetvédelmi programnak kötelezően tartalmaznia kell a zöldfelület-gazdálkodással kapcsolatos feladatokat.

3. a környezetvédelmi programot a Kvtv. 48/E. § (3) bekezdés szerinti felülvizsgálatakor egészítsék ki a zöldfelületi rendszer elemeire, összetevőire vonatkozó szabályozással, figyelemmel a zöldterület-gazdálkodással kapcsolatos meglévő szabályokkal való összhangjára;

*Ezzel szemben az alábbi különvélemény fogalmazódott meg az önkormányzat részéről, melyet az **ÁSZ elfogadott, és az alábbira módosított:***

A hivatkozott jogszabály jelenleg hatályos Kvtv. 48/E. § (3) bekezdése a környezetvédelmi program felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz, ezért kérjük a javaslat ennek megfelelő pontosítását.

Az ÁSZ által pontosított javaslat:

„kezdeményezze Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének 242/2007. (XII. 18.) számú határozatával elfogadott Környezetvédelmi Program kiegészítését, annak érdekében, hogy az terjedjen ki a város zöldfelületi rendszerének minden elemére”.

4. kezdeményezze, hogy a számvevői jelentésben foglaltakat a közgyűlés tárgyalja meg és a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében készíttessen intézkedési tervet a határidők és felelősök megjelölésével. Az intézkedési tervet, az elfogadását követő 30 napon belül küldje meg az ÁSZ Nógrád Megyei Ellenőrzési Irodája részére;

a jegyzőnek

a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében

1. gondoskodjon az önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanvagyon nyilvántartási és adatszolgáltatási rendjéről szóló 147/1992. (XI. 6.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésében meghatározott 1-5. számú mellékletek előírásainak az érvényesítéséről, a zöldterületek besorolásának, egyeztetésének biztosításával, az ingatlanvagyon kataszterben a zöldterületek mennyiségi adatainak teljes körű feltüntetésével;

a munka színvonalának javítása érdekében

2. biztosítsa a vagyonkataszteri nyilvántartás alapján az önkormányzat tulajdonában álló zöldterületek nagyságáról, besorolásáról naprakész információ álljon rendelkezésre;
3. készíttessen a közhasználatú zöldterületekre és zöldfelületekre nyilvántartást, valamint fakatasztert az évenkénti feladat- és gazdálkodási terv, a fenntartási és fejlesztési tevékenység jobb megalapozása érdekében;
4. gondoskodjon a számviteli és kataszteri nyilvántartások egyeztetésének dokumentálásáról;
5. alakítasson ki egységes gyakorlatot a játszóterek nyilvántartására, az aktiválás során biztosítsák ennek feltételeit;
6. kísérelje figyelemmel a zöldterületek fenntartására fordított pénzeszköz felhasználásának hatékonyságát, következtetések levonásával, elemzések alapján intézkedjen annak javítására.

Az ellenőrzés által feltárt hiányosságok megszüntetése részben elkezdődött.

Az ellenőrzési jelentés teljes anyagát (összegző megállapítások, következtetések, javaslatok, részletes megállapítások) a Jegyzői, vagy a Városüzemeltetési Irodán, illetve az önkormányzat honlapján meg lehet tekinteni.

Az ellenőrzési jelentés által a szabályozási pontatlanságok pótlására, betartására és a munka színvonalának javítására irányuló javaslatok alapján a szükséges intézkedési terv elkészült.

Az intézkedési terv határidő és felelős megjelölésével biztosítja, hogy a hiányosságok megszüntetésre kerüljenek.

A fentiek alapján kérem a Tájékoztató szíves tudomásulvételét.

Salgótarján, 2009. szeptember 18.

Székyné dr. Sztrémi Melinda
polgármester